

Teatre català modern i contemporani

2014/2015

Codi: 100670

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500247 Llengua i literatura catalanes	OT	3	0
2500247 Llengua i literatura catalanes	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francesc Foguet Boreu

Correu electrònic: Francesc.Foguet@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

L'alumne ha de tenir una bona predisposició a la lectura, l'anàlisi crítica i la reflexió i el debat al voltant de les peces i els espectacles teatrals que s'estudiïn.

Objectius

Aquesta assignatura ofereix una panoràmica calidoscòpica de la història de la literatura dramàtica des de final del segle XIX al començament del XX (de Frederic Soler a Joan Oliver). El recorregut per la història teatral destaca els autors més rellevants i els situa en les respectives coordenades històriques, estètiques i socioculturals.

Objectius

1. Analitzar els principals corrents literaris i les tendències estètiques del teatre català de final del segle XIX fins a la Guerra i la Revolució de 1936-1939.
2. Distingir els autors i les obres més representatius en els diversos contextos culturals des d'una perspectiva crítica.
3. Valorar els textos dramàtics i els espectacles teatrals de manera pertinent, argumentada i rigorosa.
4. Elaborar, amb coneixement de causa, anàlisis teoricrítiques de teatre, tot fent un ús adequat de la terminologia precisa i dels mecanismes d'accés a la documentació.

Competències

Llengua i literatura catalanes

- Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en les quals s'inscriu.
- Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
- Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos literaris des de bases filològiques i comparatistes, aplicar-les a l'estudi dels textos de l'època moderna i redactar anàlisis de la llengua literària de textos catalans moderns.
2. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
3. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
4. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
5. Descriure el context històric de la literatura catalana moderna i relacionar obres literàries amb el seu context històric i cultural.
6. Dur a terme treballs escrits i presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat.
7. Elaborar textos crítics sobre les obres i les tendències de la literatura catalana moderna, amb el pertinent domini conceptual i metodològic, i redactar assaigs originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període modern.
8. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
10. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
11. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
12. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics
13. Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana moderna, i exposar i argumentar visions de conjunt sobre fenòmens de la literatura catalana moderna.
14. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

ESBÓS DEL TEMARI

1. Frederic Soler
2. Àngel Guimerà
3. Santiago Rusiñol
4. Ignasi Iglésias
5. Adrià Gual

6. Ramon Vinyes
7. Joan Puig i Ferrer
8. Josep M. de Sagarra
9. Carles Soldevila
10. Joan Oliver

Temporalització

Cada tema disposarà -aproximadament- de dues sessions (tres hores) per a cada autor. A partir d'aquesta previsió, l'alumne caldrà que gestioni bé el temps per poder dur al dia la lectura de les obres. La prova final es farà el dia 4 de juny.

Lectures obligatòries (i bibliografia recomanada)

1. Don Jaume el conqueridor, de Serafí Pitarra

Morell, Carme. El teatre de Serafí Pitarra: entre el mite i la realitat (1860-1875), Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

2. En Pòlvora, d'Àngel Guimerà

Bacardit, Ramon. «Estudi introductori». Dins: En Pòlvora, d'Àngel Guimerà. Barcelona: Edicions 62, 1991. El Garbell, 36. Pàg. 5-30.

3. L'hèroe, de Santiago Rusiñol

Casacuberta, Margarida. «L'hèroe, un drama regeneracionista». Dins: Santiago Rusiñol: vida, literatura i mite. Barcelona: Curial Edicions Catalanes/Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997. Textos i Estudis de Cultura Catalana, 56. Pàg. 352-363.

4. Misteri de dolor, d'Adrià Gual

Batlle, Carles. «Misteri de dolor: la síntesi de maduresa». Dins: Adrià Gual (1891-1902). Per un teatre simbolista. Barcelona: Curial Edicions Catalanes / Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001. Textos i Estudis de Cultura Catalana, 81. Pàg. 484-492.

5. Les garses, d'Ignasi Iglésias

Fàbregas, Xavier. «Ignasi Iglésias: el modernisme naturalista». Dins: Aproximació a la història del teatre català modern. Barcelona: Curial, 1972. Biblioteca de Cultura Catalana, 2.

6. Aigües encantades, de Joan Puig i Ferrer

Graells, Guillem-Jordi. «Estudi introductori. La producció dramàtica de Joan Puig i Ferrer». Dins: Teatre complet, vol. 1. Tarragona: Arola, 2001. Biblioteca Catalana, 2.

7. L'hostal de la Glòria, de Josep M. de Sagarra

Gibert, Miquel M. «Introducció al teatre de Josep Maria de Sagarra». Dins: Teatre, vol. 1. València: Edicions 3i4, 2006. Pàg. vii-lxii.

8. Bola de neu, de Carles Soldevila

Santamaria, Núria. «El primer teatre de Carles Soldevila i la comèdia burgesa». Llengua & Literatura, núm. 6 (1994-1995), pàg. 53-69.

9. Ball de titelles, de Ramon Vinyes

Foguet, Francesc. «Vinyes, dramaturg». Serra d'Or, núm. 563 (novembre de 2006), p. 36-39.

Foguet, Francesc. «Ramon Vinyes: teatre i compromís». Afers, núm. 51 (2005), p. 460-471.

10. La fam, de Joan Oliver

Foguet, Francesc. «Introducció». Dins: La fam, de Joan Oliver. Barcelona: Proa, 2003. Les Eines, 25. Pàg. 5-27.

Metodologia

1. Classes teòriques i pràctiques: les classes combinaran la teoria amb la pràctica (comentari de textos o de fragments audiovisuals) i sol·licitaran una implicació activa de l'alumnat. El professor en tindrà present la receptivitat, l'atenció i la participació a l'aula. Així, se'n valoraran les aportacions, reflexions, dubtes i interrogants en relació amb la matèria.

2. Seminari: de cada lectura obligatòria, farem una sessió de comentari en comú a fi de debatre els aspectes més importants de cada obra i d'assajar-ne una interpretació global. Per tant, caldrà que, el dia dedicat al seminari, tothom vingui preparat (amb el llibre a mà i les seves notes de lectura a punt) per poder intervenir en el debat. Es valoraran les aportacions que s'hi facin.

Per a comentar i resoldre individualment els dubtes plantejats en les classes teòriques, i també per a revisar les ressenyes i activitats de l'assignatura, els estudiants poden aprofitar les hores de despatx de manera individual o en grups petits.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Presentacions a classe	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Lectura i treballs	110	4,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Avaluació

1. Diagnòstic: qüestionari inicial anònim.

2. Continuada: l'avaluació continuada té com a objectiu dotar d'elements per afinar la mirada crítica i convertir-se en lectors i espectadors experts de teatre.

Prova A): escriure una ressenya d'una de les lectures obligatòries (màxim 1 pàgina = 2.100 caràcters amb espais). Si es programa algun dels textos del període estudiat en la cartellera, l'alumne pot escollir d'escriure la crítica de l'espectacle en lloc de la ressenya del text.

Prova B): comentar una obra de teatre -consensuada amb el professor- durant 10 minuts a classe. El text escollit no pot ser cap dels de lectura obligatòria.

3. Formativa: a meitat del semestre, hi haurà una prova no puntuable, però obligatòria, que demanarà els coneixements assolits fins aleshores.

4. Prova final: a les acaballes del semestre, caldrà fer una prova final que consistirà en un comentari de text de dos fragments de dues de les obres de lectura obligatòria.

Per superar l'assignatura, cal fer l'avaluació continuada en els terminis previstos i presentar-se a la prova final.

Només els estudiants que tinguin entre un 4 i un 5 podran optar per presentar-se a la reavaluació.

En tots els tipus d'avaluació, es penalitzarà la còpia o el plagi amb un suspens immediat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Inervencions en els seminaris	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Presentació oral	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Prova escrita	30 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Aviñoa, Xosé (1985). La música i el Modernisme. Barcelona: Curial Edicions Catalanes.

Aviñoa, Xosé (dir.) (1999). Història de la música catalana, valenciana i balear. Del Modernisme a la Guerra Civil (1900-1939). Vol. 4. Barcelona: Edicions 62.

Batlle i Gordó, Ramon (1984). Quinze anys de teatre català. Els teatres Romea i Novetats de 1917 a 1932. Barcelona: Publicacions de l'Institut del Teatre de Barcelona / Edicions 62.

Batlle i Jordà, Carles (2001). Adrià Gual (1891-1902): per un teatre simbolista. Barcelona: Institut del Teatre de Barcelona / Curial Edicions Catalanes / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Blasco Laguna, Ricard (1984). Estudis sobre la literatura del País Valencià (1859-1936). L'Alcúdia: Edicions de l'Ajuntament.

Blasco, Ricard (1985). "El teatre valencià durant el decenni 1926-1936: la polèmica per un 'teatre d'art'". L'Espill, núm. 20 (març), p. 51-107.

Blasco, Ricard (1986). El teatre al País Valencià durant la guerra civil (1936-1939). 2 volums. Barcelona: Curial.

Casacuberta, Margarida (1999). Santiago Rusiñol i el teatre per dins. Barcelona: Institut del Teatre.

Casacuberta, Margarida; Foguet, Francesc; Gallén, Enric; Gibert, Miquel M. (ed.) (2011). El debat teatral a Catalunya. Antologia de textos de teoria i crítica dramàtiques. Del Modernisme a la Guerra Civil. Barcelona: Institut del Teatre, 2011. Escrits Teòrics, 15.

Coca, Jordi; Gallén, Enric; Vázquez, Anna (1982). La Generalitat republicana i el teatre (1931-1939). Legislació. Barcelona: Publicacions de l'Institut del Teatre.

Curet, Francisco (1917). El arte dramático en el resurgir de Cataluña. Barcelona: Minerva.

Curet, Francesc (1967). Història del teatre català. Barcelona: Aedos.

Foguet i Boreu, Francesc (2005). Teatre, guerra i revolució. Barcelona, 1936-1939. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Foguet i Boreu, Francesc (coord. i ed.) (2008). Teatre en temps de guerra i revolució (1936-1939). Lleida: Punctum & Generalitat de Catalunya.

Gallén, Enric (1987). «El teatre. La vida teatral de la primera guerra mundial fins a la guerra civil». Dins: Història de la Literatura Catalana. Part Moderna. Vol. 9. Direcció de Joaquim Molas. Barcelona: Ariel. Pàg. 413-462.

Gallén, Enric (coord.) (1989). Romea, 125 anys. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Gallén, Enric (1998). «Teatre i societat a la Catalunya d'entreguerres». Dins: Història de la cultura catalana. República, autogovern i guerra 1931-1939. Vol. 9. Direcció de Pere Gabriel. Barcelona: Edicions 62. P. 149-164.

Gual, Adrià (1960). Mitja vida de teatre. Memòries. Pròleg de Maurici Serrahima. Barcelona: Aedos.

Litvak, Lily (1981). Musa libertaria: arte, literatura y vida cultural del anarquismo español (1880-1913). Barcelona: Antoni Bosch.

Mesquida i Cantallops, Joan Antoni (1998). «El teatre a Mallorca al tombant del segle: la temporada 1899/1900», dins Estudis de llengua i literatura en honor de Joan Veny, vol. 2, a cura de Josep Massot i Muntaner. Barcelona: Universitat de Barcelona i PAM, p. 223-264.

Miralles, Remei i Sirera, Josep Lluís (1993). "Introducció", dins Teatre dramàtic de començaments de segle XX . València, Edicions Alfons el Magnànim, Institució Valenciana d'Estudis i Investigació, p. 9-49.

Oller, Narcís (2001). Memòries teatrals. A cura d'Enric Gallén. Barcelona: La Magrana.

Plana, Alexandre (1976). Teoria i crítica del teatre. A cura de Iolanda Pelegrí. Barcelona: Institut del Teatre.

Pons i Pons, Damià (2002). Entre l'afirmació individualista i la desfeta col·lectiva. Escriptors i idees en la Mallorca del primer terç del segle XX. Barcelona: PAM.

Puig i Ferrer, Joan (1982). Textos sobre teatre. A cura de Guillem-Jordi Graells. Barcelona: Institut del Teatre.

Sagarra, Josep M. (1987). Crítiques de teatre «La Publicitat», 1922-1927. Edició a cura de Xavier Fàbregas. Barcelona: Institut del Teatre. Monografies de Teatre, 21.

Simbor i Roig, Vicent (1983). Carles Salvador: una obra decisiva. València: Diputació Provincial de València.

solà palerm, Caterina (1976). El teatre valencià durant la dictadura. Barcelona: Institut del Teatre.

Valentí Fiol, Eduard (1973). El primer modernismo literario catalán y sus fundamentos ideológicos. Edició a cura de Joaquim Molas. Barcelona: Ariel.

Webgrafia

Traces. Bases de dades de llengua i literatura catalanes <http://traces.uab.cat/>

Altres recursos <http://www.traces.uab.es/tracesbd/altresrecursos/literatura.html>